

VU Research Portal

Laat de driekleur op het achtersteven

Manusama, K.M.

published in

De Stentor

2014

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Manusama, K. M. (2014). Laat de driekleur op het achtersteven. *De Stentor*, 12-13.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Laat de driekleur op de achtersteven

Japan is boos op Nederland omdat de Sea Shepherds onder Nederlandse vlag een walvisvaarder zouden hebben geramd. Er is een wet in de maak die het mogelijk maakt in zo'n geval actieschepen de driekleur te ontnemen. Dat is niet de goede weg. Nederland moet gewoon de verantwoordelijken op hun gedrag aanspreken.

opinie

Kenneth Manusama is universitair docent volkenrecht aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Hij houdt zich onder meer bezig met onderzoek naar het zeerecht, piraterij en de rol van juridisch adviseurs in buitenlandbeleid. Hij werkte eerder bij verschillende universiteiten in binnen- en buitenland en bij het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Normaal heb ik niet zoveel met demonstranten en activisten, maar sommige mondiale dierenactivisten spelen met mijn juridische hoofd en mijn gepassioneerde hart. Als fan van de *Whale Wars*-serie op Discovery Channel heb ik veel sympathie voor de passie waarmee de Sea Shepherd-activisten een stuk verder gaan dan het dragen van spandoeken en het uitvoeren van symbolische acties. Door het hinderen en het bekogelen van Japanse walvisvaarders, voorkomen de Sea Shepherds daadwerkelijk het doden van walvissen. Dat doet echter niets af aan de moedige acties van Greenpeace-activisten en de grote risico's die zij nemen, inclusief het risico op een onvrijwillig verblijf in Siberië. De afgelopen jaren ben ik niet de enige die gevangen zit tussen sympathie en bewondering aan de ene kant, en juridische verontwaardiging aan de andere kant. Schepen van zowel Greenpeace als de Sea Shepherd Conservation Society (SSCS) varen onder Nederlandse vlag, met als gevolg dat de Staat der Nederlanden erop wordt aangekeken als er iets met die schepen gebeurt. Japan eiste dat Nederland stappen ondernam tegen de Sea

Shepherds na de eerste (letterlijke) aanvaringen tussen walvisvaarders en activisten bij de Zuidpool. Nederland werd als vlaggenstaat ook aangekeken als beschermer van het Greenpeace-schip Arctic Sunrise en de bemanningsleden ervan, toen deze door Rusland werden gearresteerd bij de Noordpool. Het conflict tussen hoofd en hart lijkt op het conflict tussen recht en politiek. De twee partijen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden; hoewel ze vaak ruzie hebben, kunnen ze elkaar niet vermijden. In het geval van de Sea Shepherds lijkt de Nederlandse en wereldwijde publieke opinie aan de kant te staan van de activisten. De Sea Shepherds zelf rechtvaardigen hun optreden met juridische argumenten. Doordat de internationale gemeenschap het internationale moratorium op walvisvangst niet handhaaft, ziet de SSCS zich genoodzaakt dit zelf te doen. Hoewel er heus wel wat zit in deze argumenten, kennen de SSCS-tactieken een juridische keerzijde. Schepen en bemanning van de SSCS breken regelmatig het internationale zeerecht en het maritieme recht door het hinderen van navigatie op zee, het bombarderen van de Japanners met boter en zuur en opzettelijke aanvaringen. Het is dan ook niet vreemd dat Japan de druk op Nederland opvoerde om maatregelen te nemen. Het probleem is echter dat Ne-

derland geen maatregelen kan nemen. Zo laat de Zeebrievenwet het intrekken van de 'nationaliteit' van een schip - het ontnemen van de vlag - niet toe. Diplomatie was de enige optie die resteerde. In het geval van Greenpeace reageerde Nederland als een kleine, verantwoordigde mogendheid, en trok het alle politieke en juridische registers open met als hoogtepunt de zeer publieke zitting bij het International Zeerecht Tribunaal. Daar werd echter niet besproken dat Greenpeace de Russische wet- en regelgeving en het internationale recht schond door het enteren van een boorplatform. In beide gevallen leken de politieke zaak en de vrijheid van demonstratie belangrijker dan de juridische details en zelfs de internationale betrekkingen. Aan deze vriendelijke houding van Nederland jegens activisten onder Nederlandse vlag komt wellicht een einde. Onder druk van Japan begon Nederland met een dubbel gevoel in 2010 de Zeebrievenwet onder de loep te nemen. Voor de internationale betrekkingen moest Nederland laten zien dat het stappen ondernam, maar deed dat niet van harte, door sympathie voor de activisten. De poging sneuvelde na kritieken van de Koninklijke Vereniging van Reders (KVNR) en de Raad van State. Het voorstel zou onder meer rechtsonzekerheid creëren door de ruime formulering van de

voorgestelde intrekkingsgrond. In 2012 werd een nieuw wetsvoorstel ingebracht - de Rijkswet Nationaliteit Zeeschepen. Ook dit voorstel gaat nog te ver, zoals wederom de Raad van State en de KVNR terecht opmerkten. De nieuwe wet zou Nederland ertoe verplichten de nationaliteit van een zeeschip in te trekken in bepaalde situaties, bijvoorbeeld zodra 'de nationaliteit van het zeeschip niet langer verenigbaar is met volkenrechtelijke ver-

plichtingen van het Koninkrijk'. Het voorstel lijkt een knieval voor de walvisvaarders. Op basis van deze wet zouden ambtelijk zomaar de Nederlandse vlaggen op de Greenpeace- en Sea Shepherdschepen van de achtersteven kunnen worden afgerukt wanneer de Nederlandse regering van mening is dat de internationale rechtsorde door hen is geschonden. Naast het doorgeschoten karakter van deze nieuwe regelgeving zou het mijn

gewetensprobleem ook niet oplossen. Het is raar dat een vlaggenstaat als Nederland wel bescherming kan en wil bieden tegen andere staten, maar geen verantwoordelijkheid kan of wil nemen wanneer een schip dat vaart onder Nederlandse vlag, de rechten en belangen van andere staten schaadt? Mondiale niet-statelijkepartijen spelen een belangrijke rol in de wereld tegenwoordig, zo ook in het internationale recht. Echter, zolang het

de staten zijn die de rechten en verplichtingen formuleren waaraan zij zich moeten houden, dient een staat ook verantwoordelijkheid te nemen voor zaken en partijen die onder diens vlag opereren. Het hoofd zegt dan ook dat Nederland de mogelijkheid moet hebben diegenen die onder de Nederlandse vlag varen, ter verantwoording te roepen. Dus Nederland moet actieschepen die regels overtreden, niet de vlag ontnemen, maar het

moet de actievoerders op hun gedrag aanspreken en eventueel juridische stappen tegen hen nemen. Door het internationale moratorium op walvisvaart schenden echter ook de Japanse walvisvaarders het zee- en maritieme recht. Het hart zegt in dit geval dat Nederland dan wel ook andere staten verantwoordelijk moet houden wanneer die het internationale recht schenden. De strijd tussen hoofd en hart gaat door.

illustratie Censuur

Geen prietpraat meer over jeugdzorg, AUB

Psychiatrische stoornissen bij kinderen grijpen diep in in het leven van gezinnen. Daarom moeten publieke figuren, als ze er geen verstand van hebben, hun mond erover houden.

door **Mona Keijzer**

Er zijn tegenwoordig meer kinderen waar wat mee is, dan kinderen waar niets mee is', aldus minister-president Mark Rutte begin februari tijdens een politiek café in de Zaanstreek. Recent meldde voorzitter Annemarie Jorritsma van de Vereniging Nederlandse Gemeenten 'dat gemeenten vanwege bezuinigingen kinderen niet meer naar de kinderspsychiater zouden sturen, maar dat ze maar naar de voetbalvereniging moesten'. Wat zou het toch een zegen zijn wanneer mensen hun mond dicht hielden als ze geen idee hebben waar ze het over hebben. Wat is er nou echt aan de hand wanneer je spreekt over kin-

deren met psychiatrische stoornissen? De cijfers geven aan dat in Nederland, net als elders in de Westerse wereld, ongeveer 5 procent van de bevolking een psychiatrische stoornis heeft. Dat geldt ook voor kinderen. Je hebt het dan over autisme, psychoses, bipolaire stoornissen, ADHD en dergelijke. Dat zijn stoornissen die zeer ingrijpend kunnen zijn in het leven van het kind en zijn of haar familie. Het is vreselijk te moeten constateren dat het opgroeien van jouw kind moeilijker zal zijn dan gedacht. Dat jouw kind de meest normale dingen, zoals vriendjes maken en een opleiding volgen, niet of zeer moeizaam voor elkaar zal krijgen. Wat zou het dan fijn zijn wanneer politici die verantwoordelijk zijn voor een goed zorgstelsel, zich zouden onthouden van dergelij-

ke kwetsende opmerkingen. Is er dan niets dat anders zou moeten in de jeugdzorg? Ja zeker. Bijna de helft van de jeugdigen die in 2010 van jeugdzorg gebruik maakten, deed een beroep op de jeugd-GGZ, terwijl mensen ook vaak heel goed met eenvoudigere stoornissen, ADHD en dergelijke. Dat zijn stoornissen die zeer ingrijpend kunnen zijn in het leven van het kind en zijn of haar familie. Het is vreselijk te moeten constateren dat het opgroeien van jouw kind moeilijker zal zijn dan gedacht. Dat jouw kind de meest normale dingen, zoals vriendjes maken en een opleiding volgen, niet of zeer moeizaam voor elkaar zal krijgen. Wat zou het dan fijn zijn wanneer politici die verantwoordelijk zijn voor een goed zorgstelsel, zich zouden onthouden van dergelij-

“Psychiatrische stoornissen zijn niet op te lossen met een potje voetbal

psychiatrie moet geen eerste stap zijn. Vorige week heeft de Eerste Kamer ingestemd met de nieuwe Jeugdwet. Door deze wet worden gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdzorg, inclusief de jeugdpsychiatrie. Dat heeft voordelen: je ziet beter het 'hele plaatje' en de jeugdhulp heeft ook andere disciplines. Want ligt het aan een stoornis dat een jongere het moeilijk heeft, of zijn er misschien andere oorzaken aan te wijzen? Maar bij de behandeling van die wet is er wel voor gezorgd, dat ouders als dat nodig is, nog steeds door een huisarts of jeugdarts direct doorverwezen kunnen worden naar een kinderspsychiater. Ouders die met hun kind al vaak een hele 'moeilijkhedengeschiedenis' hebben doorgemaakt, hoeven dan niet eerst langs het sociale wijk-

team of het gemeentelijk loket. Psychiatische stoornissen zijn nu eenmaal niet op te lossen of te behandelen met een sociale vaardigheidstraining of een potje voetbal. Het kabinet heeft de mond vol van de participatiesamenleving: een inclusieve samenleving, waar iedereen erbij hoort, iedereen mag zijn wie hij of zij is en iedereen de begeleiding en zorg krijgt die nodig is. Met de Jeugdwet hopen we dat meer mogelijk te maken. Het zou daarbij mooi zijn als invloedrijke mensen zoals Mark Rutte en Annemarie Jorritsma zouden beginnen met zich serieus te verdiepen in de materie, en zich zouden onthouden van prietpraat.

reageren?
nieuwsredactie@depersdienst.nl

Mona Keijzer is vice-fractievoorzitter van het CDA in de Tweede Kamer. Daarnaast is zij woordvoerder voor het CDA op het terrein van de volksgezondheid. Voordat zij Kamerlid werd, was zij wethouder in Purmerend met de portefeuille WMO, welzijnzorg en jeugdzorg.